

sosialurin

DRÁPSROYNDIN 20. JULI 1944

3. partur

Kanska størsta manna-jagstran í søguni

Framhald

Fromm rýmir úr samansvørgingini

Og frá hesi stund vildi Fromm generalur einki hava við hesar ørvitisfiskar at gera, og tað, at teir mistu hann úr sínum parti, kom teimum stórliga aftur um brekkur. Olbricht generalur, sum í hesi løtu tóktist nakað ørvitisfiskur, fór út aftur av skrivstovuni við stóran skunduttan at mæla orð ella eið. Beint í hesi somu løtu kom Beck generalur í dimmum klæðningi — kanska fyrri at hetta, teir høvdust at, skuldi ikki siggja so øgisligt út. Men tann einasti maðurin í hesum leiki, og sum allir skjótt fóru at sanna, sum nakað skil var í, var Stauffenberg oberstur, sum algoystur og hattleysur kom stórleypandi niðan trappurnar í gamla krigsmálaráðnum klokkan hálvgrum fimm. Her segði hann tívandi, at hann við egnum eygum hevði sæð, tá bumban brast, men nú legði Olbricht uppi og segði Keitel beint hava verið í telefonini og bannað uppá, at Hitler bert hevði fingið nakrar småsnuddir. Stauffenberg bað hann einki lurta eftir Keitel, segði hann hava logið hetta fyrri at vinna tíð. Íð hvussu er, mátti Hitler vera heilt illa farin, helt hann fyrri. Hvussu nú var og ikki, legði hann aftrat, var nú bara eitt at gera: Hvør minuttur mátti brúkast at kollrenna nasista-stýrið. Hesum tók Beck generalur undir við. Sær — helt hann fyrri — kundi tað gera tað sama, antin bæðilin var deyður ella ikki. Nú var at fara til verka og gera av við fanansliga stýri hansara.

Týska útvarpið boðar frá serboðum

Men tað ringasta var, at teir hóast allar fyrireikingar, í øllum ruðuleikanum ikki høvdu hómningina av, hvussu teir skuldu bera seg at. Sjálvt ikki tá Thiele generalur kom og segði teimum, at týska útvarpið um eina løtu fór at koma við tíðindunum um, at Hitler var ikki deyður, tykist tað at vera komið teimum til hugs, at tað fyrsta, sum var at gera, var at taka útvarpshúsin, so nasistarnir fingi ikki orðið fyrri seg og so sjálvir í útvarpinum greiða týska fólkinum frá tí, sum hent var, og hvat teir ætlaðu sær at gera. Og høvdu teir enn ongar hermenn tókar, hevði politista-liðið í Berlin lættliga kunnað gjørt hetta. Von Helldorf greivi, sum var hægsti maður hjá politista-liðnum og alla tíðina vítað av drápsroyndini og tíkið undir við henni eisini, hevði síðani á middegi ótulin sitið og biðað eftir at fara til

Førarin lovar í útvarpinum hevnd og deyða yvir teir samansvornu, og hann heldur orð. Generalarnir verða hongdir í tunnum stáltráði, meðan filmstólini hjá Goebbels snurra.

verka við fjølmentu politistaliðum sínum, men eingin hevði ónt orð við hann um hetta, og tá klokkan var fyra, var hann so farin oman í Benderstrasse at vita, hvussu vordið var. Her fekk hann frá Olbricht generali at vita, at politistalið hansara skuldi standa undir týsku herleiðsluni. Men hesin herur, ið eittast skuldi, var ikki til enn — bert nakrir ráðaleysir heryvir-

Ludwig Beck generaloberstur. Hann skuldi vera forseti Týsklands, tá Hitler var dripin. Í staðin fekk hann sjálvur eina kúlu gjøgnum hendið

menn, ið sum ørvitisfiskar runnu hvør um annan inni á hermiðstøðini við ongum hermonnum at hjálpa sær.

Í staðin fyrri alt fyrri eitt at taka sær av hesum máli, ringdi Stauffenberg oberstur til systkinabarnið Cäsar von Hofacker oberstloytnant í høvuðsmiðstøðini hjá von Stülpnagel generali í Paris, og heitti á heryvirmennin har, sum væl vistu um samansvørgingin, um at gera okkurt. Hetta kundi eisini havt stóran týðning, av tí at samansvørgingin hevði verið betur fyriskipað í Fraklandi og eisini styðjaðu fleiri høgir heryvirmenn hana har enn kanska nakra aðrastaðni uttan í Berlin. Stülpnagel var eisini ágrýtnari enn nakar annar av hinum generalunum. Áðrenn tað skýmdi, hevði hann latið handtaka og læsa inni allar teir 1.200 SS- og SD-menninar í Paris, teirra millum oddamannin hjá teimum, SS-brigadenführer Karl Oberg, sum allir ræddust. Høvdu teir í Berlin gjørt líka skjótt av henda seinna partin, hevði endin kanska verið ódrvisi. Tá hann hevði tosað við Paris, kom hann bráðdliga at hugsa um hin treiska Fromm general,

sum hevði sýtt fyrri at samarbeiða longur við teir samansvornu aftan á at hann frá Keitel feltmarsjalli, ovastan fyrri Oberkommando der Wehrmacht, hevði fingið at vita, at Hitler livdi. Hetta at Fromm generalur nú ikki vildi vera við longur, kundi koma teimum samansvornu aftur um brekkur. Teir báðir Stauffenberg og Olbricht fóru so at hitta Fromm, og Olbricht segði honum, at Stauffenberg kundi vátta, at Hitler var deyður.

Roynd at fáa Fromm við aftur

»Tað ber yvirhøvdur ikki til, segði Fromm illur. »Eg havi tosað við Keitel í telefonini, og hann sigur, hatta er ósatt.«

»Keitel, tað lyguvætti,« legði nú Stauffenberg uppi. »Eg sá sjálvur teir bera hann deyðan út.«

Hetta tókti í fyrstani at seta ein hvøkk í Fromm, men tá Olbricht sá hann himprast, segði hann, at annars høvdu teir longu sent tey loyniligu Walküre-boðini út, men tá var Fromm ovboðið, hann sprakk á fótur og rópti: »Hatta er ólýdni av grovasta slag! Hvør hevur sent boðini?« Tá svarað varð aftur, at tað hevði Mertz von Quirnheim oberstur gjørt, sendi Fromm boð eftir honum og læt hann handtaka.

Stauffenberg royndi aftur einaferð enn at fáa generalin sin at koma í part við teimum. »Harra generalur,« segði hann, »eg legði sjálvur bumbuna fyrri fótunum á Hitler. Spreingingin var so sterk sum hevði tað verið ein 155 mm granat, sum brast í hølunum. Eingin, sum var innistaddur, kann vera á livi enn.«

Men Fromm var ein revur og læt seg ikki lumpa. »Stauffenberg greivi,« svaraði hann, »drápsroyndin er miseyðnað. Tygum mugu skjóta tygum og tað í stundini.« Hesum sýtti Stauffenberg kaldliga fyrri. So segði Fromm við teir triggjar gestir sínar Stauffenberg, Olbricht og Mertz, at teir skuldu handtakast.

»Nú narrast tygum,« svaraði Olbricht, »tí tað verða vit, sum fara at handtaka tygum.«

Nú hendi tað ósmiliga, at hesir høgu yvirmennin fóru til hendurs, og tað sigst, at Fromm skal hava givið Stauffenberg, sum bert hevði annan armin, frammaná. Men nú tóku hinir

generalin og læstu hann inni á skrivstovuni hjá adjudanti hansara, har Ludwig von Leonrod majorur varð settur at ansa eftir honum. Tað var hesin sami Leonrod, sum nakrar vikur frammanundan hevði spurt prestin, um katólska kirkjan fyrigav, at ein einræðisharri, sum var eitt bølmennti, varð myrður, men fekk noktandi svar. Tá hetta seinni kom fram undir sakarmálinum móti Leonrod við hin sonevnda fólkadómstólin,

Elsti generalurin í týska herinum, von Rundstedt. Hann helt taluna við jarðarferðina hjá Rommel uttan at gruna, at nasistarnir sjálvir høvdu noytt tann vælumtókta generalin at taka eitur

varð presturin handtikin fyrri ikki at hava sagt myndugleikunum frá tí, hann hevði fingið at vita, og bæði hann og Leonrod majorur vórðu hongdir.

Nú kom Stauffenberg oberstur at minnst til, at teir høvdu gloymt at seta vaktarmenn uttan um húsin. Tí var ein deild av vaktarbataljónini Grossdeutschland sett uttan fyrri høvuðsdyrnar. Sostatt høvdu uppreistrarmenninir, tá klokkan var farin av 5, ið hvussu er valdið á egnu miðstøðini, men hetta var eisini einasta staðið í Berlin, sum var á teirra hondum. Men hvat var so hent við teimum herdeildum, sum skuldu herseta høvuðsstaðin og tryggja ta nýggju anti-nasistisku stjórnina, so hon kom at sita trygg?

Otto Remer kemur upp í leikin

Tá klokkan var farin av 4 og eitt sindur av livi var komið í teir samansvornu aftan á at Stauffenberg var afturkomin, ringdi kommandanturin í Berlin, von Hase generalur, til ovastan fyrri tí útvaldu vaktarherdeildini Grossdeutschland í Döberitz og gav honum boð um at kalla her-

Ritstjóri:
Hans Thomsen